Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

8 päivänä marraskuuta 2012 *

Yhteisön tullikoodeksi — 220 artiklan 2 kohdan b alakohta — Tuontitullien kantaminen jälkitullauksin — Perusteltu luottamus — Tilanne, jossa alkuperätodistuksen paikkansapitävyyttä ei ole mahdollista tarkastaa — Viejän antamaan virheelliseen selvitykseen tosiasioista perustuvan todistuksen käsite — Todistustaakka — Yleinen tullietuuskohtelu

Asiassa C-438/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Finanzgericht Hamburg (Saksa) on esittänyt 22.6.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 26.8.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Lagura Vermögensverwaltung GmbH

vastaan

Hauptzollamt Hamburg-Hafen,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit A. Borg Barthet, M. Ilešič (esittelevä tuomari), M. Safjan ja M. Berger,

julkisasiamies: J. Mazák,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 5.7.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Lagura Vermögensverwaltung GmbH, edustajanaan Rechtsanwalt T. Lieber,

— Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vláčil,

— Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato G. Albenzio,

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Bouyon ja B.-R. Killmann,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000 (EYVL L 311, s. 17; jäljempänä tullikoodeksi), 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat saksalainen yhtiö Lagura Vermögensverwaltung GmbH (jäljempänä Lagura) ja Hauptzollamt Hamburg-Hafen (Hampurin sataman päätullitoimisto, jäljempänä Hauptzollamt) ja joka koskee kyseiseltä yhtiöltä sen vuoksi, että Euroopan unioniin on tuotu kenkiä, jälkikäteen kannettavia tuontitulleja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Tullikoodeksi

3 Tullikoodeksi kumottiin yhteisön tullikoodeksista 23.4.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 450/2008 (uudistettu tullikoodeksi) (EUVL L 145, s. 1), jonka tiettyjä säännöksiä on sovellettu 24.6.2008 alkaen. Kun otetaan huomioon pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aika, pääasiaan sovelletaan kuitenkin tullikoodeksissa vahvistettuja sääntöjä.

4 Tullikoodeksin 220 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jos tullivelasta johtuvaa tullien määrää ei ole kirjattu tileihin – –, tai jos se on kirjattu tileihin lain mukaan kannettavaa määrää pienempänä, kannettava tai kannettavaksi jäävä tullien määrä on kirjattava tileihin kahden päivän kuluessa siitä päivästä, jona tulliviranomaiset ovat todenneet tilanteen ja voivat laskea lain mukaan kannettavan tullien määrän sekä osoittaa velallisen (jälkikäteen tapahtuva tileihin kirjaaminen). – –

2. – – tileihin kirjaaminen ei tapahdu jälkikäteen, jos:

– –

b) lain mukaan kannettavien tullien määrät ovat jääneet kirjaamatta tileihin tulliviranomaisten erehdyksen vuoksi, jota osaltaan vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut velan maksamisesta vastuussa oleva henkilö ei ole voinut kohtuudella havaita.

Jos tavaroiden tullietuuskohteluun oikeuttavan aseman määrityksessä noudatetaan hallinnollisen yhteistyön järjestelmää, johon kolmannen maan viranomaiset osallistuvat, näiden viranomaisten toimesta tapahtuvaa virheelliseksi osoittautuvan todistuksen antamista pidetään erehdyksenä, jota ei ole edellisessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla voitu kohtuudella havaita.

Virheellisen todistuksen antamista ei kuitenkaan pidetä erehdyksenä, jos todistus perustuu viejän antamaan virheelliseen selvitykseen tosiasioista, paitsi erityisesti silloin, kun on ilmeistä, että todistuksen antaneet viranomaiset tiesivät tai niiden olisi pitänyt tietää, että tavarat eivät olleet oikeutettuja etuuskohteluun.

Velan maksamisesta vastuussa olevan henkilön vilpittömään mieleen voidaan vedota, jos hän pystyy osoittamaan toimineensa kyseisten kaupallisten toimien aikana asianmukaista huolellisuutta noudattaen varmistaakseen, että kaikki etuuskohtelun edellytykset ovat täyttyneet.

– –”

Asetus (ETY) N:o 2454/93

5 Tietyistä asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 24.7.2000 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1602/2000 (EYVL L 188, s. 1), 94 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. A-alkuperätodistusten – – jälkitarkastus on suoritettava pistokokein tai aina kun yhteisön tulliviranomaisilla on aihetta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, tuotteiden alkuperäasemaa tai muiden tässä jaksossa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovellettaessa yhteisön tulliviranomaiset palauttavat vievän edunsaajamaan toimivaltaisille valtion viranomaisille A-alkuperätodistuksen ja kauppalaskun, jos se on esitetty, – – ja esittävät tarvittaessa perusteet tiedustelun tekemiselle. Jälkitarkastuspyynnön tueksi toimitetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäselvityksessä olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

Jos kyseiset viranomaiset päättävät lykätä – – tullietuuksien myöntämistä siihen asti, kun tarkastuksen tulokset on saatu, ne voivat luovuttaa tuotteet tuojalle, jos tarpeellisiksi katsotut varmuustoimenpiteet toteutetaan.

3. Kun on tehty 1 kohdan säännösten mukaisesti jälkitarkastuspyyntö, tämä tarkastus on tehtävä ja sen tulokset on annettava tiedoksi yhteisön tulliviranomaisille – –. Tulosten perusteella on voitava todeta, koskeeko kyseinen alkuperäselvitys maasta tosiasiallisesti vietyjä tuotteita ja voidaanko näitä tuotteita pitää edunsaajamaan tai yhteisön alkuperätuotteina.

– –”

Asetus (EY) N:o 980/2005

6 Yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta 27.6.2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 980/2005 (EUVL L 169, s. 1) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Yhteisön yleistä tullietuusjärjestelmää – – sovelletaan tämän asetuksen voimaantulopäivästä 31 päivään joulukuuta 2008 tämän asetuksen mukaisesti.

2. Tässä asetuksessa säädetään seuraavista menettelyistä:

a) yleinen menettely;

– –”

7 Kyseisen asetuksen 2 artiklassa täsmennetään, että ”edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen edunsaajamaat luetellaan liitteessä I”. Kiinan kansantasavallan Macaon erityishallintoalue kuuluu kyseisiin mainitussa liitteessä I lueteltuihin edunsaajamaihin ja -alueisiin.

8 Mainitun asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan ”liitteessä II lueteltujen arkojen tuotteiden yhteisen tullitariffin mukaiset arvotullit alennetaan 3,5 prosenttiyksiköllä”. Aroiksi tuotteiksi luokitellut kengät mainitaan niiden kyseisen asetuksen liitteessä II lueteltujen tuotteiden joukossa, joihin siis sovelletaan kyseisessä asetuksessa säädettyä tullietuusjärjestelmää.

9 Asetuksen N:o 980/2005 liitteen I mukaan tullietuudet on poistettu Kiinasta peräisin olevien kenkien osalta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Lagura toi unioniin kenkiä vuoden 2007 aikana. Kyseisen vuoden helmikuusta syyskuuhun Lagura jätti useita tulli-ilmoituksia kyseisten tavaroiden luovuttamiseksi vapaaseen liikkeeseen unionissa. Tavaroiden alkuperän todisteeksi tulli-ilmoituksiin oli liitetty A-alkuperätodistukset, joissa ilmoitettiin alkuperämaana Macao ja valmistajina yhtiöt S. ja V., joiden kotipaikka oli kyseisellä alueella. Kyseisten asiakirjojen perusteella Hauptzollamt kantoi mainituista kengistä kullakin kerralla vain 3,5 prosentin etuustullin.

11 Saatuaan tietoja, joiden mukaan tiettyjen Kiinasta peräisin olevien tavaroiden alkuperämaaksi on virheellisesti ilmoitettu Macao etuuskohteluun oikeuttamattoman tuontitullin kiertämiseksi, Hauptzollamt esitti Macaon toimivaltaisille viranomaisille asetuksen N:o 2454/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1602/2000, 94 artiklan mukaisia jälkitarkastuspyyntöjä. Mainituissa tarkastuksissa kyseiset toimivaltaiset viranomaiset vahvistivat antaneensa alkuperätodistukset kyseisille tavaroille mutta ilmoittivat, etteivät ne olleet voineet tutkia annettujen todistusten sisällöllistä oikeellisuutta, sillä alkuperätodistuksissa mainitut viejäyhtiöt olivat lopettaneet tuotantonsa ja ne oli siis purettu. Macaon viranomaiset eivät kuitenkaan todenneet alkuperätodistuksia pätemättömiksi.

12 Koska tavaroiden alkuperää ei ollut vahvistettu jälkitarkastuksessa, Hauptzollamt katsoi, että niiden alkuperä oli tuntematon. Näin ollen se vaati kolmessa tuontitullia koskevassa päätöksessä, jotka tehtiin 21., 22. ja 25.8.2008, tullikoodeksin 220 artiklan 1 kohdan nojalla etuustullin (3,5 %) ja etuuskohteluun oikeuttamattoman tullin (7 %) erotusta.

13 Lagura vetoaa mainittua tuontitullin jälkikäteistä perimistä koskevan menestyksettömän oikaisumenettelyn jälkeen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa ennen kaikkea tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun luottamuksensuojan periaatteeseen.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sitä, kenellä on todistustaakka siitä, että alkuperätodistus on laadittu viejän oikein tai virheellisesti esittämien tosiseikkojen perusteella. Se tuo tässä yhteydessä esiin, että asiassa C-293/04, Beemsterboer Coldstore Services, 9.3.2006 annetun tuomion (Kok., s. I-2263) mukaan todistustaakan jakoa koskevista vakiintuneista säännöistä, joiden mukaan todistustaakka on tulliviranomaisilla, jotka haluavat vedota tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan kolmannen alakohdan alkuosaan, huolimatta maksuvelvollisen on todistettava, että kolmannen valtion viranomaisten antama todistus perustuu paikkansapitävään tosiseikkojen kuvaukseen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa edellä mainitussa asiassa Beemsterboer Coldstore Services annetun tuomion 43 kohtaan, josta sen mukaan ilmenee, että unioni ei voi vastata tuojien tavarantoimittajien virheellisestä toiminnasta aiheutuneista haitallisista seuraamuksista, ja pohtii, pitäisikö maksuvelvollisella olla todistustaakka vain siinä tapauksessa, että viejä on menetellyt moitittavasti.

15 Tässä tilanteessa Finanzgericht Hamburg päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko nyt käsiteltävän asian olosuhteissa, eli tilanteessa, jossa kolmannen valtion viranomainen ei enää voi tutkia, perustuuko sen laatima todistus virheettömään selvitykseen tosiseikoista, velan maksamisesta vastuussa olevalta poistettava mahdollisuus vedota luottamuksensuojaan tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan toisen ja kolmannen alakohdan nojalla, kun sitä, että alkuperätodistuksen sisällöllistä oikeellisuutta ei voida selvittää, koskevat seikat kuuluvat viejän vastuualueelle, vai edellyttääkö todistustaakan siirtyminen tulliviranomaiselta velan maksamisesta

vastuussa olevalle tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen osan mukaisesti ainoastaan tai pikemminkin, että syy siihen, että selvittäminen ei ole mahdollista, kuuluu viejämaan viranomaisten vastuualueen ulkopuolelle tai perustuu ainoastaan viejän vastuulla olevaan laiminlyöntiin?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

16 Kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa tulkittava niin, että silloin, kun kolmannen valtion toimivaltaiset viranomaiset eivät pysty jälkikäteisessä tarkastuksessa tarkastamaan, perustuuko niiden antama A-alkuperätodistus viejän oikein esittämiin tosiseikkoihin, todistustaakka siitä, että kyseinen todistus on laadittu viejän oikein esittämien tosiseikkojen perusteella, on maksuvelvollisella vain silloin, kun syy siihen, että selvittäminen ei ole mahdollista, perustuu ainoastaan viejän vastuulla olevaan laiminlyöntiin, vai myös silloin, kun selvittämisen mahdottomuuden syy on viejässä ilman, että hän on syyllistynyt laiminlyöntiin, tai silloin, kun selvittämisen mahdottomuuden ei voida katsoa olevan vientivaltion tulliviranomaisten syytä.

17 Tässä yhteydessä on alustavasti todettava, että jälkitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa A-alkuperätodistuksessa ilmoitetun alkuperän oikeellisuus (ks. analogisesti EUR.1-tavaratodistuksista asia C-12/92, Huygen ym., tuomio 7.12.1993, Kok., s. I-6381, 16 kohta; asia C-97/95, Pascoal & Filhos, tuomio 17.7.1997, Kok., s. I-4209, 30 kohta; em. asia Beemsterboer Coldstore Services, tuomion 32 kohta ja asia C-409/10, Afasia Knits Deutschland, tuomio 15.12.2011, Kok., s. I-13331, 43 kohta).

18 Silloin, kun jälkitarkastuksessa ei voida vahvistaa A-alkuperätodistuksessa ilmoitettua tavaroiden alkuperää, on katsottava, että kyseisten tavaroiden alkuperä on tuntematon ja että alkuperätodistus ja tariffietuus on myönnetty väärin perustein (ks. analogisesti em. asia Huygen ym., tuomion 17 ja 18 kohta; yhdistetyt asiat C-153/94 ja C-204/94, Faroe Seafood ym., tuomio 14.5.1996, Kok., s. I-2465, 16 kohta; em. asia Beemsterboer Coldstore Services, tuomion 34 kohta ja em. asia Afasia Knits Deutschland, tuomion 44 kohta).

19 Kun viejävaltion viranomaiset ovat antaneet virheellisiä A-alkuperätodistuksia, todistusten antamista on kyseisen 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan toisen ja kolmannen alakohdan nojalla pidettävä kyseisten viranomaisten tekemänä virheenä, jollei ilmene, että kyseiset todistukset on annettu viejän antaman tosiasioita koskevan virheellisen selvityksen perusteella. Jos kyseiset todistukset on annettu viejän antamien väärien tietojen perusteella, tuontitullit on näin ollen kannettava jälkitullauksin, paitsi erityisesti silloin, kun on ilmeistä, että tällaiset todistukset antaneet viranomaiset tiesivät tai niiden olisi pitänyt tietää, että tavarat eivät täyttäneet etuuskohtelun edellytyksiä (ks. analogisesti em. asia Afasia Knits Deutschland, tuomion 48 kohta).

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko pääasiassa kyseessä olevien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa todistustaakka siitä, että todistukset on annettu viejän antamien väärien tietojen perusteella, Hauptzollamtilla vai onko päinvastoin maksuvelvollisen eli Laguran todistettava, että viejät ovat esittäneet tosiseikat oikein Macaon toimivaltaisille viranomaisille.

21 Tästä on korostettava, että unionin tuomioistuin on jo todennut tällaisesta todistustaakan jakamisesta, että tullin maksamisesta vastuussa olevan on osoitettava, että kolmannen maan viranomaisten antama EUR.1-tavaratodistus perustui viejän esittämiin paikkansapitäviin tosiseikkoihin silloin, kun yksin viejän syyksi luettavan laiminlyönnin – eli muun muassa silloin, kun viejä ei ole noudattanut sovellettavaan säännöstöön perustuvaa velvollisuuttaan säilyttää todisteena olevat asiakirjat vähintään kolme vuotta, – johdosta tulliviranomaisten on mahdotonta esittää tarpeellista näyttöä siitä, perustuiko EUR.1-tavaratodistuksen laatiminen mainitun viejän ilmoittamiin paikkansapitäviin vai virheellisiin tosiseikkoihin (ks. vastaavasti em. asia Beemsterboer Coldstore Services, tuomion 40 ja 46 kohta).

22 Mainitunlainen vaatimus, jolla maksuvelvolliselle asetetaan todistustaakka siitä, että viejät ovat esittäneet tosiseikat toimivaltaisille viranomaisille oikein, on poikkeus todistustaakan jakoa koskevista vakiintuneista säännöistä, joiden mukaisesti tulliviranomaisten, jotka haluavat vedota tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaan jälkitullauksen suorittamiseksi, asiana on lähtökohtaisesti esittää vaatimuksensa tueksi näyttö siitä, että virheellisten todistusten antamisen syynä ovat viejän ilmoittamat virheelliset tosiseikat (ks. em. asia Beemsterboer Coldstore Services, tuomion 39 ja 46 kohta).

23 On tutkittava, miten edellä mainitussa asiassa Beemsterboer Coldstore Services annetussa tuomiossa vahvistettua tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkintaa on sovellettava pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa.

24 Lagura väittää, ettei mainittua tulkintaa voida soveltaa nyt käsiteltävään asiaan, joten tuontivaltion tulliviranomaisten on esitettävä näyttö siitä, että viejien ilmoitukset, joiden perusteella virheelliset alkuperätodistukset on laadittu, eivät pitäneet paikkaansa. Mainittu kanta on sen mukaan perusteltu muun muassa, kun otetaan huomioon se, että toisin kuin edellä mainitussa asiassa Beemsterboer Coldstore Services kyseessä olleessa pääasiassa, nyt käsiteltävässä asiassa ei ole mahdollista osoittaa mitään vain viejien syyksi luettavaa laiminlyöntiä, jonka vuoksi tulliviranomaisten olisi ollut mahdotonta esittää näyttö siitä, että niiden antamien todistusten laatiminen on perustunut mainitun viejän ilmoittamiin paikkansapitäviin tai virheellisiin tosiseikkoihin. Viejiä ei siis erityisesti voida moittia lainkaan siitä, että ne eivät olisi noudattaneet velvollisuuttaan säilyttää todisteena olevat asiakirjat. Lagura korostaa lisäksi, että – toisin kuin edellä mainitussa asiassa Beemsterboer Coldstore Services annetussa tuomiossa – Macaon toimivaltaiset viranomaiset eivät ole todenneet nyt kyseessä olevia alkuperätodistuksia pätemättömiksi eivätkä peruuttaneet niitä.

25 Tšekin ja Italian hallitukset sekä Euroopan komissio katsovat sitä vastoin, että maksuvelvollisen on osoitettava, että kyseiset todistukset perustuivat viejän oikein esittämiin tosiseikkoihin.

26 Tästä on korostettava, että nyt käsiteltävän asian olosuhteet poikkeavat edellä mainitun asian Beemsterboer Coldstore Services olosuhteista siinä, että tullietuusjärjestelmää ei ole otettu käyttöön kolmannen valtion ja unionin välisellä vapaakauppasopimuksella, vaan unioni on yksipuolisesti ottanut sen käyttöön asetuksella N:o 980/2005.

27 Mainitussa asetuksessa, toisin kuin edellä mainitussa asiassa Beemsterboer Coldstore Services kyseessä olleessa vapaakauppasopimuksessa, ei säädetä viejälle mitään velvollisuutta säilyttää todisteena olevia asiakirjoja, koska unioni ei voi yksipuolisesti asettaa velvollisuuksia kolmansien valtioiden talouden toimijoille.

28 Väitteestä, jonka mukaan nyt käsiteltävässä asiassa maksuvelvollisella ei olisi todistustaakkaa, koska viejää ei voida moittia lainkaan siitä, että se ei olisi noudattanut velvollisuuttaan säilyttää todisteena olevat asiakirjat, on siis todettava, että koska nyt käsiteltävässä asiassa merkityksellisessä lainsäädännössä ei ole tällaista velvollisuutta, sitä ei selvästikään ole voitu jättää noudattamatta.

29 Mainitunlaisen viejälle asetetun velvollisuuden puuttuminen ei kuitenkaan sellaisenaan voi johtaa siihen, ettei maksuvelvollisella ole mitään huolellisuusvelvoitetta tai että se vapautettaisiin kaikista tarkastuksia ja tavaroiden alkuperän määrittämistä jälkitarkastuksessa koskevista riskeistä.

30 Unionin tuomioistuin onkin toistuvasti katsonut, että taloudellisten toimijoiden on toteutettava sopimussuhteissaan tarvittavat toimenpiteet, jotta ne voivat varautua siihen, että tullit kannetaan jälkitullauksin (em. asia Pascoal & Filhos, tuomion 60 kohta; asia C-299/98 P, CPL Imperial 2 ja Unifrigo v. komissio, määräys 9.12.1999, Kok., s. I-8683, 38 kohta ja em. asia Beemsterboer Coldstore Services, tuomion 41 kohta).

31 Se, että maksuvelvollinen saa toiselta sopimuspuolelta sopimusta tehtäessä tai sen jälkeen kaikki todisteet, jotka vahvistavat, että tavarat ovat peräisin valtiosta, joka kuuluu yleisen tullietuusjärjestelmän edunsaajamaihin, kyseisen alkuperän osoittavat asiakirjat mukaan lukien, voi merkitä sen riskin ennaltaehkäisemistä, että tullit kannetaan jälkitullauksin.

32 On lisäksi korostettava, että se, että tuontivaltion tulliviranomaisten pitäisi näyttää, että viejän esittämät tosiseikat eivät pidä paikkaansa, mutta että niiden on mahdotonta tehdä niin, koska viimeksi mainittu on lopettanut toimintansa, olisi omiaan luomaan riskin yleisen tullietuusjärjestelmän tavoitteiden vastaisista menettelyistä. Vaikka tuotannon lopettaminen on lähtökohtaisesti tavallinen taloudellinen päätös, ei voida sulkea pois sitä, että se saattaisi kuitenkin olla viejän epäasianmukainen menettely, jonka tarkoituksena on kiertää yleisen tullietuusjärjestelmän säännöksiä, jos kyseinen viejä käyttää sitä keinona salata tavaroiden todellinen alkuperä ja tavarat ovat peräisin valtiosta, johon ei sovelleta etuusjärjestelmää.

33 On selvää, että unioni ei voi vastata tuojien tavarantoimittajien virheellisestä toiminnasta aiheutuneista haitallisista seuraamuksista (em. asia Pascoal & Filhos, tuomion 59 kohta ja em. asia Beemsterboer Coldstore Services, tuomion 43 kohta).

34 Seuraavaksi väitteestä, joka koskee sitä, että Macaon toimivaltaiset viranomaiset eivät ole todenneet pääasiassa kyseessä olevia alkuperätodistuksia pätemättömiksi, on todettava, että on tosin niin, että unionin ja kolmansien valtioiden välisten sopimusten – kuten assosiaatiosopimusten tai vapaakauppasopimusten – yhteydessä unionin tuomioistuin on katsonut, että hallinnollisen yhteistyön järjestelmä voi toimia vain silloin, kun tuojavaltion tulliviranomainen tunnustaa viejävaltion viranomaisten lainmukaisesti tekemät arvioinnit (ks. asia 218/83, Les Rapides Savoyards ym., tuomio 12.7.1984, Kok., s. 3105, 27 kohta; yhdistetyt asiat C-23/04-C-25/04, Sfakianakis, tuomio 9.2.2006, Kok., s. I-1265, 23 kohta; asia C-442/08, komissio v. Saksa, tuomio 1.7.2010, Kok., s. I-6457, 72 kohta ja em. asia Afasia Knits Deutschland, tuomion 29 kohta).

35 On kuitenkin niin, että jäsenvaltioiden tullihallintojen tarve hyväksyä viejävaltion tullihallinnon tekemät arviot on erilainen sen mukaan, perustuuko etuusjärjestelmä unionin ja sen ulkopuolisen maan välillä tehtyyn, vastavuoroisesti velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen vai unionin tekemään itsenäiseen toimenpiteeseen (em. yhdistetyt asiat Faroe Seafood ym., tuomion 24 kohta).

36 On siis todettava, että unionin yksipuolisesti käyttöönottamassa yleisessä tullietuusjärjestelmässä viejävaltion viranomaisten arvio A-alkuperätodistusten pätevyydestä ei voi sitoa unionia eikä sen jäsenvaltioita silloin, kun – kuten pääasian kaltaisissa olosuhteissa – tuojavaltion tulliviranomaisilla on edelleen epäilyksiä tavaroiden todellisesta alkuperästä siitä huolimatta, että mainittuja alkuperätodistuksia ei ole todettu pätemättömiksi.

37 Päinvastainen ratkaisu, joka veisi tuojavaltion tulliviranomaisilta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa menettelyssä, johon on ryhdytty tuojavaltion tuomioistuimessa, mahdollisuuden vaatia todisteita siitä, että alkuperätodistus on laadittu viejän ilmoittamien virheellisten tai paikkansapitävien tosiseikkojen perusteella, vaarantaisi jälkitarkastuksen tavoitteen, joka – kuten tämän tuomion 17 kohdasta ilmenee – on varmistaa jälkikäteen A-alkuperätodistuksessa ilmoitetun tavaroiden alkuperän oikeellisuus.

38 Edellä esitetystä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa todistustaakka siitä, että alkuperätodistus on laadittu viejän oikein esittämien tosiseikkojen perusteella, on maksuvelvollisella.

39 Mainitunlaisesta todistustaakan asettamisesta maksuvelvolliselle voi toki olla sille haittaa erityisesti silloin, kun se on vilpittömässä mielessä tuonut maahan tavaroita valtiosta, johon sovelletaan tariffietuuksia, ja tavaroiden alkuperä on jälkikäteen saatettu kyseenalaiseksi jälkitarkastuksessa viejän antamien väitetysti virheellisten tietojen vuoksi.

40 On kuitenkin muistutettava, että huolellisen taloudellisen toimijan, joka on tietoinen sovellettavista säännöksistä, on arvioidessaan niitä etuja, joita voi koitua sellaisen tavaran kaupasta, johon sovelletaan etuuskohtelua, otettava huomioon niihin markkinoihin, joilla tämä toimii, olennaisesti liittyvät riskit ja hyväksyttävä ne kauppaan tavanomaisesti liittyvinä haittoina (ks. asia 827/79, Acampora, tuomio 11.12.1980, Kok., s. 3731, 8 kohta; em. asia Pascoal & Filhos, tuomion 59 kohta sekä em. asia CPL Imperial 2 ja Unifrigo v. komissio, määräyksen 37 kohta).

41 Kun kaikki edellä esitetty otetaan huomioon, ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että silloin, kun kolmannen valtion toimivaltaiset viranomaiset eivät pysty sen vuoksi, että viejä on lopettanut tuotantotoimintansa, jälkitarkastuksessa tarkastamaan, perustuuko niiden antama A-alkuperätodistus viejän oikein esittämiin tosiseikkoihin, todistustaakka siitä, että kyseinen todistus on laadittu viejän oikein esittämien tosiseikkojen perusteella, on maksuvelvollisella.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna 16.11.2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2700/2000, 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava niin, että silloin, kun kolmannen valtion toimivaltaiset viranomaiset eivät pysty sen vuoksi, että viejä on lopettanut tuotantotoimintansa, jälkitarkastuksessa tarkastamaan, perustuuko niiden antama A-alkuperätodistus viejän oikein esittämiin tosiseikkoihin, todistustaakka siitä, että kyseinen todistus on laadittu viejän oikein esittämien tosiseikkojen perusteella, on maksuvelvollisella.

Allekirjoitukset